

Тафаккур, 2011. 36-б; Шу муаллиф: Фозил шоир дostonлари тилининг лексик-стилистик қатламлари. -Тошкент: “Тафаккур”, 2012. 109-б.

4. Оллоёров Қ.М. Хоразм дostonлари ономастикаси (“Гўрўғли” ва “Ошикнома” туркум дostonлари асосида). Филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. –Самарқанд: 2018. 46-б.

5. Умаров И. Фозил йўлдош ўғлининг “Малика айёр” дostonи лексикаси (тарихий-этимологик, функционал-семантик ва стилистик таҳлил). Филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси. –Фарғона: 2020.

6. Ўринбоева Д. Халқ оғзаки ижоди: жанрий-лисоний ва лингвостатистик тадқиқ муаммолари. Филология фанлари доктори (DSe) диссертацияси. –Самарқанд: 2019. 73-б.; Шу муаллиф: Ўзбек халқ оғзаки дostonлари тилининг лингвостатистик таҳлили. –Самарқанд: 2009. 136-б.; Шу муаллиф: Ўзбек фольклор матнларининг лингвостатистик тадқиқи. -Тошкент: “Фан”, 210. 125-б.; Шу муаллиф: O'zbek xalq dostonlari tilining chastotali lug'ati. –Toshkent: 2006. 244-b.; O'rinboyeva D., Umurzoqov U. O'zbek xalq dostonlari tilining alfavit-chastotali lug'ati. –Toshkent: 2006. 395-b.; Yo'ldoshev B., O'rinboyeva D. O'zbek xalq dostonlarining chastotali izohli fraziologik lug'ati. –Toshkent: O'ME, 2008. 98-b.

7. Хаджимусаева Н. “Орзигул” дostonининг статистик, семантик-стилистик ва лингвопоэтик тадқиқи. Филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. –Жиззах: 2020, 45-б.; Ислom шоирининг “Орзигул” дostonининг лисоний тадқиқи. – Т.: “Innovatsiya-ziyo”, 2019. 112-б.

8. Ходжиев Ю.Н. “Алпомиш” дostonидаги шахс маънавий сифатларини ифода этувчи атов бирликларнинг семантик-структур, концептуал ва лексикографик хусусиятлари. - Филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси. - Тошкент: 2020. 121.

9. Эшмуратов А.М. “Холдорхон” дostonининг лингвостилистик хусусиятлари (Эргаш Жуманбулбул ўғли варианти асосида). - Филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси. –Жиззах: 2021.180-б.

РЕЗЮМЕ. Мақолада ўзбек тилшунослиги соҳасида кейинги ўн йил мобайнида химоя қилинган докторлик, номзодлик, фалсафа доктори (PhD) диссертациялари, шунингдек, эълон қилинган асосий монографик тадқиқотлар лугатлардаги илмий ғоялар, янги фикр-мулоҳазалар қисқача таҳлил этилган. Муайян тадқиқотларда кўтарилган масалалар, хусусан, халқ дostonларининг лексик материалининг шева ва адабий тилга муносабатини очишга бағишланган лексик материаллар таҳлиliga кенг қамровли ёндашилган, тадқиқотларнинг илмий янгиликлари тавсифланган.

РЕЗЮМЕ. В статье приводится краткий анализ докторских, кандидатских диссертаций, защищенных в области узбекского языкознания за последнее десятилетие, а также научных идей в словарях опубликованных крупных монографических исследований, новых идей. Научная новизна исследования заключается в комплексном подходе к анализу лексического материала, который посвящен вопросам, поднимаемым в отдельных исследованиях, в частности, отношению лексического материала народных былин к диалектному и литературному языку.

SUMMARY. The article provides a brief analysis of doctoral, candidate, master's theses defended in the field of Uzbek linguistics over the past decade, as well as scientific ideas in the dictionaries of published large monographic studies, new ideas. The scientific novelty of the study lies in a comprehensive approach to the analysis of lexical material, which is devoted to issues raised in individual studies, in particular, the relationship of the lexical material of folk epics to the dialect and literary language.

МЕДИА ТИЛИНДЕ МЭНИ АЛМАСЫҰ ЖАҒДАЙЫ (ПРОЦЕСИ): ТЕОРИЯЛЫҚ АНАЛИЗ

А.О.Толёубасва – үлкен оқытушы

Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети

Таянч сўзлар: маъно кўчиш, газета матни, метафора, ОАВ, тил, лингвистика, ахборот, коммуникация.

Ключевые слова: семантика, газетный текст, метафора, медиа, язык, лингвистика, информация, коммуникация.

Key words: semantics, newspaper text, metaphor, media, language, linguistics, information, communication.

Тил илиминде медиа тилиниң үйренилиўи әҳмийетли машқалалардың бири есапланады. Бүгинги күнде дүнья тил илиминде, әсиресе карақалпақ хәм өзбек тил илиминде де күнделikli ғалаба хабар куралларында жәрияланып атырған материал, әсиресе, текстлердин лексикалық-стилистикалық хәм структуралық композициялық қәсийетлерин орнатыў тийкарында илмий изертлеў хәм зәрурли, хәм курамалы ўазыйпа есапланады.

Себеби, Д.М.Тешабаеваның айтып өткени сыяқлы: “Медиа тили тәлийматының теориялық тийкарын миллий тилдиң ғалаба коммуникация тараўында қолланылыўына тийисли зәрурли мәселелерди системалы түрде илмий тәрептен үйрениў талап етиледі” [12:49]. Хәқыйкатында да, медиа тилине арналған изертлеўлердин сапалылығы дүнья тил илиминиң тек ғана жағдайы, соның менен бир қатарда оның эволюциялық дәрежеси менен де белгиленеди.

Қарақалпақ дәўирли баспа сөз тилиниң стилистикалық қәсийетлерин изертлеген илимпаз З.Қ.Оразымбетова “...хабар хәм хәдийселерди халыққа жеткеріўде тил бирликлери хәм куралларыннан кең, белсене пайдаланылады, хәтте оларды дәслепки формасында емес, ал, қайта ислеп пайдаланыў ғалаба хабар тилине тән есапланады”[11] – деп түсиндиреди.

Хәдийсе хәм процесслерди сүүретлегенде оны кең жәмийетшиликке бағдарлаў, оның мақсет хәм мазмун тәреплерине емес, стилистикалық тәрептен де итибар қаратыў;

Баянлаў хәм сүүретлеўде тил бирликлери хәм стильлеринен орынлы хәм мақсетли пайдаланыў; функционал стильлер хәм тил куралларыннан пайдаланғанда әпиўайылық, анықлық, түсиниклилик хәм қысқалыққа ерисіў;

Тәсирликти тәмийинлеўде тилдеги бар сөз хәм бирликлерден пайдаланып қоймастан, олар арасында жаңа сөз хәм бирликлерди пайда етиў; функционал стильлердин барлық түр хәм формаларын өзінде жәмлеген ҳалда өзине тән стильлерди қәлипестирип хәм раўажландырып барыў [11: 18].

Хәқыйқаттан да, Қарақалпақ дәўирли баспа сөзи карақалпақ халқы әдебий тилиниң жоқары раўажланған дәўиринде қәлипести.

Ғалаба хабар тилиниң тийкаргы ўазыпасы хабар жеткеріў болып табылады. Философиялық көз-қарастан белгили журналист алым Х.Достмухаммедов хабарды төмендегише талқылайды: “Дүнья хабар ишинде жасайды, дүнья хабар толқынында бар. Дүнья хабардан тысқарыда болалмайды, өйткени, хабардың барлығы, хабардың жоқлығы – дүньяның да, өмирдин де жоқлығы есапланады” [5:20]. М.Худайкуловтың пикиринше: “Инсан искерлигинде хабар алмасыўы оғада әҳмийетли роль ойнайды. Ол инсанның сыртқы әлемди билиўи, тәжирийбеге ийе болыўындағы тийкаргы кураллардың бири болып табылады” [14].

Айрым филолог илимпазлардың пикиринше, бир-бири менен байланыслы болған хәм барлық түрдеги ғалаба хабар куралларында хабар жеткеріў функциясынан тысқары, “...газета тилинде өз көринисин табатуғын тәлим, кеўилшар, реклама хәм идеологиялық функцияларды” да айрықша атап өтиў зәрур [3:35].

ГАЗЕТА (итал. *gazzetta* – усақ пул)–күнделikli ўақыялар хәққында материаллар жәрияланатуғын дәўирли баспа. Ғалаба хабар хәм пропаганданың тийкаргы куралларыннан бири. Оның ўазыйпасы жәмийеттиң хабарға болған зәрурлигин, мәнәўий интеллектуал талапларын қанаатландырыўдан ибарат.

Газета тек ғана социал-сиясий, мәнәуий өмир объекти болып қалмастан, ал, материалдық хәм эканомикалық мүнәсибетлер тарауы хәм т.б [13].

Д.М.Тешабаева газетаны жаңа сөз, гәп, сөз дизбеклериниң ең сезгир айнасы сыпатында қарап жәмийет өмириниң барлық тарауларында жүз берип атырған өзгерислерди басқа хәр қандай қураллардан тез сүүретлейди, көпшилик жағдайларда, улыўма халықлық лексикаға кирип келип атырған жаңа сөз хәм сөздизбеклерин дизимнен өткеріўши биринши жазба дерек болып қалады хәм де тил нормаларын стандартластыруда хәм әсиресе ғалаба пикир алысуы тили, газета публицистикалық стиль жетекши екенлигин айтып өткен [12:95].

“Газета тили” атамасы көпшиик жағдайда “газета публицистикалық стиль” атамасы менен уқсас болып, ол газета текстлерин сөйлеудің функционал-стильлик парқлаудың улыўмалық системасы көзқарасынан үйрениўде кең қолланылады. Өзинде газета хәм публицистикалық сөйлеу системасы шеңберинде ҳәзирги тил илиминиң дерлик барлық стильлерин пайдаланғаны ушын изертлеушилер бул стильди қурамалы хәм көп қырлы хәдийсе, деп тәрийплейди [1, 4].

Газета публицистикалық стильдиң және бир өзине тән қәсийетлеринен бири, оның социаллық хәдийселер менен тиккелей байланыслылығы, тилдиң улыўма лексикалық семантикалық системаға күшли тәсир өткізиўинде.

Газета бетинде *адресат* – *адресант* көлеминде бир тәрептен, газетадағы лексикалық қатламлардың стандарт гәплер есабынан кеңейиўине алып келсе, екінши тәрептен, экспрессияны оның объективлиги, қалыслығы арқалы хәдден тыс күшейтирилиўине алып келеди. Әлбетте, бул хабарды жүзеге шығарып атырған сөзлердиң стилистикалық рәңбе реңлигине де белгили дәрежеде тәсирин тийгизеди.

Демек, газета тили қурамалы қубылыс болып, газета тексти формасында өз кринисине ийе болып, мәнилик пүтинликке ийе, жеке пикир жеткере алыў – дәретиўшилик процессиниң нәтийжеси есапланады.

Т.М.Дридзе хәм де И.П.Лисакова [4:10] газета тилиниң изертлениўинде аудиторияның социаллық, психологиялық хәм лингвистикалық қәсийетлерин есапка алған халда анализлеўди ұсынады.

Газета тилин изертлеўши В.Г.Костомаровтың пикиринше, хабар хәм тәсир тийгизиўши функциялардың публицистикалық текстинде үстинлик оның улыўма конструктивлик принципи, яғный стандарт хәм экспрессияның нәўбетпе-нәўбет тәризде биригип келиўин белгилеп береді [7].

Соның ушын, “Хәр қандай функционал стиль ушын дәстүрий сөз қолланыў, белгили тиллик хәдийселердиң даўамлылығына тән” [8].

Газетаның тәсир функцияларының объекти газета оқыўшысы, яғный жәмийет, оның ўазыйпасы болса жәмийетшилик көз-қарасларының қәлипlesiўине тәсир көрсетиўден ибарат. Соның менен бирге, газета текстлер жағдайды анаў яки мынаў ракурстан ашып, жәмийетти белгили дәрежеде қозғалтыўға хәрекет етеди – олар оқыўшыда алдыннан режелестирилген, зәрүрий мүнәсибетти оятады.

Әсиресе, газета тилиндеги экспрессивлик, стильлик, психоллингвистикалық, дискурсив, когнитив хәм семиотикалық жөнелис бағдарынан үйрениледі.

Олар троплардың жасалыўының жаңалығы, белгиленип атырған түсиниклердиң форма хәм мазмунының жаңалағы, бирликлериниң әдебий тилде қолланылыўындағы жаңалықлар хәм айрым сөйлеушилердиң (шет тилинде сөйлеушилер) сөйлеўдеги жаңалық критерияларына тийкарланады.

Н.А.Лукьянова экспрессивликке “тиллик белгиниң семантикалық қәсийетлерин, көринисти дәл көргизбелі

усынылыўы арқалы шахс, предмет, хәдийсениң әхмийетин, субъекттиң, автордың эмоционал баҳаланыўын көрсетиў мақсетинде оның тиллик болмаған мазмунның баянлаў қәбилетине ийе” деп тәрийплейди [9:43]. Экспрессив қураллар пикирлеўди сүүретлеген предметлер хәм хәдийселер арасындағы байланысты анықлаўға қаратылған. Қыял хәм ойлаудың белсендиліги тексти түсиниў процессин бир қанша аңсатластырады [15:28].

Н.А.Лукьянованың пикиринше, экспрессивлик лексика сөз тәрепинен ұсынылады. Оның тиллик әхмийети тилдиң көркемлик функциясы – семантикалық функциясы менен белгиленеди, оның ўазыйпасы “образлы я болмаса образлы болмаған вербал формалар жәрдеминде реал “предмет”лердиң сапалы хәм көлемли характеристикалары хәм де олардың субъект тәрепинен эмоционал баҳаланыўы менен байланысly анық тиллик мазмунды жүзеге шығарыўдан ибарат” [9:43].

Газета тилиндеги троплар искерлигиниң ҳәзирги дәуирдеги қолланылыўында лингвокультурологиялық тәрептен көрип шығыў әхмийетли болып, бул тәрептен троплар мәдений әхмийетке ийе мағлыўматларды өз ишине алған бирликлер сыпатында қаралады. Бул тәризде үйрениў троплардың инсан искерлигиниң нәтийжеси хәм мәдений әхмийетке ийе болыўы мүмкин деген жуўмақты өзине тийкар етип алады.

Лингвомәдений тәрептен үйрениўди жобаластырыў зәрүрлиги дегенимиз бул – троплардың мазмуны тек ғана лингвистикалық емес, ал, мәдений факторлардың тәсиринде жүзеге келеди.

Айырықша атап өтетуғын болсақ, газета тилиндеги белгили бир текст ишинде функциялардан тек биреуи ғана ислей алмайды, себеби оқыўшы тәрепинен алынған хәр қандай мағлыўмат оны логикалық жуўмаққа келиўге мәжбүрлейди, яғный билқастан болса да тәсир эффекти бақланады. Соның менен бирге, хабарды алмай турып тәсир эффектине ерисиў мүмкин емес [2:97].

Метафора – бул жаңа мәнилер дереги, сөзден пайдаланыўдың өзіне тән түри, ассоциатив (бирлескен) механизм, сөз арқалы пикирлеўдиң ұсылы хәм ҳақыйқатты билиўдиң өзіне тән, бирақ ҳақыйқый (тәсир етиўши) ұсылы.

Коммуникативлик искерликте (мәселен, журналистикада) метафора қабыл етиўшиниң ақыл-парасаты, эмоциялары хәм жигерине тәсир етиўдиң зәрүрли қуралы есапланады.

М.Р.Желтухина өзиниң фундаментал монографиясында, ҳәзирги медиа текстлериниң нәтийжелилигин көрип шығыў процессинде, метафора ұсыған уқсас астарлы мәнистиң түрлерине айрықша итибар береді хәм “Метафора, метонимия, синекдоха троплардың тийкарғы түрлерини сыпатында FХК тилинде ең үлкен тәсирге ийе” екенлигин ескертеди [6:6].

Солай етип, ҳәзирги газета текстиниң анализинде мәни алмасыў ұсылларынан кең пайдаланыў хәм де оқыўшыға тәсир көрсетиўдиң универсал ұсылы сыпатында қаралады. Ол анық, ықшам хәм қысқа болғанлығы себебли кең көлемли мағлыўмат қурамын қысқа көринисте (формада) жеткеріў қәсийетине ийе, бул болса, газеталар ушын жүдә әхмийетли.

Хәзирги баспа сөз тилиниң тәсирлигин анализлей отырып, оның мәни алмасыў жәрдеминде жасалатуғын астарлы мәнисин айтып өтиў керек. Соның менен бирге, бул бойынша биринши нәўбетте кең орында метафораға бериў адалатлы болар еди. Дәслеп хәр қандай метафораға көп мәнилик тән болыўына қарамастан, публицистикалық метафора сезилерли семантикалық анықлық пенен айрылып турады. Бул ҳәзирги баспа сөз материалларының тез қабыл етиў хәм түсиниў ушын арналған өзіне тән қәсийетлери менен ажыралады.

Әдебиятлар

1. Васильева А.Н. Газетно-публицистический стиль речи. - М.: 1982.
2. Гальперин И.Р. Очерки по стилистике английского языка. - М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1958.
3. Добросклонская Т.Г. Медиалингвистика: системный подход к изучению языка СМИ. - М.: 2008.
4. Дридде Т.М. Лингвосоциологические аспекты массовой информации. - М.: 1976.
5. Дўстмухаммедов Х. Ахборот – мўъжиза, жожиба, фалсафа. - Т.: "Янги аср авлоди", 2013.
6. Желтухина М.Р. Тропологическая суггестивность масс-медиа дискурса: о проблеме речевого воздействия тропов в языке СМИ. - М.: Волгоград 2003.
7. Костомаров В.Г. Русский язык на газетной полосе. Некоторые особенности языка современной газетной публицистики. - М.: МГУ, 1971.
8. Ярцева В.Н. Лингвистический энциклопедический словарь. - М.: 1990.
9. Лукьянова Н.А. Экспрессивная лексика разговорного употребления. Проблемы семантики: учеб. пособие. - Новосибирск: «Наука», Сиб. отделение, 1986.
10. Лисакова И.П. Социалингвистические аспекты журналистики./ Социальное функционирование журналистики. - СПб. 1994.
11. Оразимбетова З.К. Қорақалпоқ вақтли матбуоти тилининг услубий хусусиятлари. Филол. фан. доктори (DSc) дисс. автореф. - Нукус: 2019.
12. Тешабаева Д.М., Бакиева Г.Х. ва бошқ. Медиалингвистика ва таҳрир. - Тошкент.: "Ўзбекистон", 2019.
13. Ўзбекистон миллий энциклопедияси» Давлат илмий нашриёти.
14. Худойкулов М. Журналистика ва публицистика. - Т.: "Тафаккур", 2011.
15. Teliya V.N. Phraseological Entities as a Language of Culture (Methodological Aspects) // Eurofras 95. Europäische Phraseologie im Vergleich: gemeinsame Erbe und kulturelle Vielfalt / W. Eismann (Hrsg.). - Bochum: Brockmeyer, 1998.

РЕЗЮМЕ. Мақолада тилшуносларнинг газета тилини ўрганишга бўлган қизиқишининг тобора ортиб бораётгани, бунинг ўзига яраша сабаблари кўрсатилиб, биринчидан, газета медиа тилига хос бўлган асосий стилистик усул ва воситаларни ўзида мужассам этган энг қадимги оммавий ахборот воситаси бўлса, иккинчидан, лингвистик тавсиф нуктаи назаридан қараганда, газета матнлари ҳар томонлама ўрганиш ва илмий тадқиқ қилиш учун қулай. Газетада маъно кўчиш усулларида фойдаланиш орқали нафақат ахборот, балки прагматик функцияларни ҳам бажаради. Метафора газета матнининг муҳим маъно ясовчи омил бўлиб ҳам хизмат қилади хусусиятлари урганиб чиқилган.

РЕЗЮМЕ. В статье объясняется растущий интерес лингвистов к изучению языка газеты, причины этого, во-первых, тем, что газета является древнейшим средством массовой информации, воплотившим в себе основные стилистические приемы и средства языка СМИ, во-вторых, из языкового описания газетные тексты удобны для всестороннего изучения и исследования. Газета может выполнять не только информационные, но и прагматические функции за счет использования приемов смысловой передачи. Исследованы особенности метафоры, что газетный текст также выступает в качестве важного смыслового фактора.

SUMMARY. The article examines the growing interest of linguists in the study of the language of the newspaper, the reasons for this, firstly, that the newspaper is the oldest media that embodies the basic stylistic methods and tools of the media language, and secondly, from a linguistic description, newspaper texts convenient for comprehensive study and research. The newspaper can perform not only informational but also pragmatic functions through the use of semantic transfer methods. The features of the metaphor that the newspaper text also serves as an important semantic factor have been explored.

ҚИЁСИЙ ТАДҚИҚОТЛАРНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

Б.Ж.Шаниязов – филология фанлари номзоди

Г.К.Алламбергенова – ассистент ўқитувчи

Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институти

Б.К.Алламбергенова – ассистент ўқитувчи

Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва спорт университети Нукус филиали

Таянч сўзлар: қиёсий таҳлил, луғат, терминология, тилшунослик, услубшунос, лингвомаданият, тафаккур, миллий хусусият, менталитет.

Ключевые слова: сравнительный анализ, словарь, терминология, лингвистика, методология, лингвокультура, мышление, национальный характер, менталитет.

Key words: comparative analysis, vocabulary, terminology, linguistics, methodology, linguoculture, thinking, national character, mentality.

Кириш. Лисоний тадқиқотларда қиёсий таҳлил анчайин узоқ тарихга эга. Тилларни таққослаш зарурати одамларда бошқа тилларда сўзлашувчилар билан мулоқот қилиш зарурати пайдо бўлиши биланок пайдо бўлган. Тилларни таққослаш билан махсус шугулланган илк тадқиқотчилар таржима луғатларини тузувчилар бўлиб, улар ўзларининг амалий билимларига асосланиб, чет тилининг сўзларини ўз она тилларида мослаштиришга ҳаракат қилганлар. [14:30]. Албатта, бу даврда тилларни қиёслаш усуллари ҳақида ҳали гап ҳам бўлиши мумкин эмас эди, чунки илм-фанда тилларни таққослаш усули тушунчасининг ўзи ҳам узоқ вақт мавжуд бўлмаган.

Таққослаш терминологиясининг назарий ривожланиши ҳозирги замон тилшунослигига тегишли ва илмий асосга таянган қиёсий тадқиқ этиш усуллари эса йигирманчи асрнинг иккинчи ярмидан бошланди.

Ҳозирги кунда тилшунослар ва услубшуносларнинг тилларни қиёсий ўрганиш муаммоларига қизиқиши тобора ортиб бормоқда, бу қуйдаги асосий сабаблар билан боғлиқ:

замонавий тилшуносликда тобора жадаллик билан ривожланиб бораётган лингвомаданий ва когнитив тадқиқотларга бўлган эҳтиёжлар;

тафаккурнинг миллий хусусиятлари, менталитетига оид тадқиқотларнинг кенгайиб бораётганлиги;

тилларнинг универсал хусусиятларини аниқлаш зарурати;

турли тилларда сўзлашувчиларнинг миллий олам манзарасини аниқлаш ва тавсифлаш зарурати;

тил тизимларининг миллий ва маданий хусусиятларини тавсифлаш эҳтиёжлари;

таржимага тортилган матнлар семантикасининг миллий хусусиятларини ақс эттириш вазифаси қўйилган икки тилли луғатларни такомиллаштириш зарурати;

чет тилларини ўқитиш кўламини кенгайтириш ва бошқалар.

Асосий қисм. Қиёсий тадқиқотларга тамал тоши қўйган, назарий ва лингвистик мактаб асосчиси филология фанлари доктори, профессор, Россия Федерациясида хизмат кўрсатган фан арбоби Зинаида Даниловна Попова ҳисобланади. Қиёсий тадқиқотлар бўйича энг биринчи диссертация ишлари айнан З.Д.Попова раҳбарлигида, аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак, 1972 йилда Зинаида Василевна Белкина томонидан олиб борилган ва ушбу тадқиқот иши "бермок" феълининг немис ва француз тилларидаги эквивалентлари билан таққослаш асносида амалга оширилган семантик таҳлилга бағишланган.

XIX-XX асрларда тўпланган қиёсий тадқиқотлар тажрибаларига асосланган, шунинг билан бир қаторда